

Vzorované pletenie

Zhotovenie vzorovaného výpletu si vyžaduje dodržanie niekoľkých zásad, preto najskôr demižón **treba zmerať**.

Rozmery 34 litrového demižóna „cibuľovitého tvaru“:

Výška: 550 mm,

Vonkajší priemer hrdla: 56 mm,

Priemer v najširšom mieste: 400 mm,

Priemer dna: 250 mm

Výpočet počtu stojákov – osnov.

Aby vynikol vzor vo výplete musia byť stojáky hustejšie, ale tak, aby sa dali i pomedzi ne viesť luby.

Pretože dno je iba 250 mm, pri opletaní steny pri dne by dochádzalo k skrúženiu osnov, musel by košíkár vynaložiť veľkú silu na pritlačenie osnov na sklo. Také malé dno je na tak veľký demižón málo stabilné, demižón by sa pri malom náraze mohol prevrhnúť, preto pred dopletením prikladám 280 mm dno.

Vypočítam si obvod demižóna v najširšom mieste, v našom prípade je to :

$O = 3,14 \text{ (Ludolfovo číslo)} \times 400 = 1256 \text{ mm}$,

Tento údaj vydělím 15 mm, čo bude predpokladaná vzdialenosť osnov:

$1256 : 15 = 84 \text{ (zaokrúhlene) osnov}$.

Obvod na dne je $3,14 \times 280 = 879$ a po vydelení 84 osnovami je potom vzdialenosť osnov 10 mm, čo je dosť husté.

Preto si upravím počet osnov na 73, vzdialenosť osnov na dne bude $879 : 73 = 12 \text{ mm}$.

Počet osnov závisí od vzoru aký chcem robiť.

Kosoštvorcové tvary musia byť z párneho počtu prútov - osnov: 8, 10, 12, 14, atď. **Preto počet osnov musí byť deliteľný niektorým z týchto čísiel.**

Vybral som si 12 prútový vzor, potom $73 : 12 = 6$ a zvyšný jeden prút. Pri pletení jedným lubkom musí byť nepárny počet osnov, preto + 1 prút.

Ďalšia zásada je uchýtenie prútov pri hrdle. Ak je hrdlo úzke, dá sa tam len toľko

prútov, koľko vojde a ostatné sa pridajú počas pletenia (napr. pred vytváraním priezoru).

V mojom prípade je obvod hrdla:

$3,14 \times 56 = 176 \text{ mm}$

Na osnovy použijem vrbu odrody uralka o dĺžke 1300 mm. Od vrcholku 300 mm majú prúty hrúbku asi 2,0 mm,

ak vydělím obvod počtom prútov:

$176 : 73 = 2,4 \text{ mm}$ čo mi dokazuje, že prúty vojdú k hrdlu.

Pri hrdle vytvorím 15 skupín prútov, (14 po 5 a jednu po 3 prúty, aj počet skupín musí byť nepárny):

5/5/5/5/5/5/5/5/5/5/5/5/5/5/3

Prúty v skupine sú vedľa seba a majú šírku 10 mm (5 x 2 mm) a 6 mm skupina troch prútov. Spolu šírka všetkých prútov je 146 mm.

$176 - 146 = 30 \text{ mm}$ mi zostáva na vytvorenie medzier medzi skupinami. Medzier je 15,

$30 : 15 = 2 \text{ mm}$ bude široká medzera medzi skupinami.

Preto môžem všetky prúty dať ku hrdlu.

Obr.1: Prúty dám ku hrdlu tak, aby boli čo najviac po celom obvode a ležali vedľa seba a pevne zviažem šnúrkou.

Obr.2: Prúty po obvode hrdla dám rovnobežne s osou demižóna, šnúrkou tlačím nadol.

Výplet robím z lubov o hrúbke 0,6 mm

Obr.3 Z dolných dvoch tretín prúta sú nastrihané prúty, ktoré sa po varení zbavia kôry. Rozštípu sa a viacnásobným hobľovaním sa zbavia dužiny na hrúbku 0,6 -1,0 mm.

Tenučké luby stačí namočiť na 5 - 10 sekúnd do studenej vody a zabaliť do plastovej fólie, alebo dať do novodurovej rúrky.

Obr.2: Na oboch koncoch rúrky sú kúsky mokrého molitanu, ktorý je na jednom konci omotaný okolo lubkov.

Nezabúdajte každých 15 minút pletenia vždy prúty navlhčiť mokrým molitanom.

Demižón mám na otáčacom stolíku a dvoch hrubých kockách polystyrénu tak, aby som mal hrdlo vo výške očí.

Obr.3: cez 5, pod 3, cez 5, pod 5

Začnem prepletať lubkom, pretože spodky prútov odtláča demižón a veľmi trčia do strán, dám na ne obruč o priemere asi 460 mm. Je vyrobená z prúta.

Obr.4: Ak by neboli prúty zabezpečené obručou, potom pri otáčaní stolíka sa zachytávajú o nohy košíkára a posúvajú sa do šikmej polohy.

Lubok sa pletie smerom nahor k výstupku hrdla dokiaľ je medzera medzi výstupkom a výpletom na šírku troch prútov (asi 6 mm) .

Obr.5: Lubky, ktoré sa opletajú cez, musia sa pred opletením palcom stačiť tak, aby sa dotýkali skla, musia sa prehnúť.

Obr.8: Druhá lemovka ide smerom nahor. Pod prvú skupinu dať šidlo a pritlačiť ju pod nasledujúcu skupinu

Obr.6: V skupinách kde bolo 5 prútov sa dva vystrihnú tesne nad výpletom. Odstrihnuté konce sú pre názornosť položené na hrdle. Pod prvú skupinu si podložím šidlo a prehnem za nasledujúcu skupinu a takto pokračujem dookola.

Obr.9: Všetky skupiny sú nahor. Ako poslednú podvliekam vždy tu skupinu, ktorá je zo zhúžvených prútov

Obr.7: Poslednú skupinu vsúvam do medzery, ktorá vznikla po vytiahnutí šidla. Je veľmi praktické prúty poslednej skupiny zhúžviť a zasúvať ich jednom. Potom skupinu kde som prúty vsúval dotiahnem, aby sa medzera zatiahla.

Obr.10: Tretia lemovka je ťahaná nadol. Musí sa pevne dotiahnuť tak, že každú skupinu prútov treba potiahnuť silne nadol, aby sa vzájomne držali. Potom sa klieštikmi zastrihnú.

Obr.11: Po silnom dotiahnutí tretej lemovky sa dostanú oblúčiky trochu nižšie ako boli na prvej lemovke. Tým sa z týchto troch lemoviek vytvorí hrubší výstupok nad výpletom, ktorý je potrebný na pevné zachytenie ucha.

Demižón som zložil z kociek polystyrénu (na obrázku ich vidno položené za demižónom), hrdlo mám v úrovni pása. Obruč, ktorá držala prúty som zložil. Postavím sa tak, že demižón sa mi dotýka brucha a ja ponad hrdlo pletiem lubkom cez skupiny až sa trocha zväčšia medzery medzi nimi.

Potom pletiem krokom „cez 2 za 2“.

Obr.12: Pohľad zhora pletenie cez 2 za 2

Obr.13: V kroku cez 2 za 2 sa opletajú 4 prúty. Pretože je celkový počet prútov nepárny, dochádza v

d'alšom riadku k posunu „cez 2“ o jeden prút doľava. Prúty sa postupne rozdeľujú na širšom priemere demižóna do väčších medzier.

Obr.14: Dokiaľ je výplet malý, v mieste pod lemovkou hrdla dobre zmáčam prúty vodou a zasuniem pod jednu skupinu šidlo. Treba to robiť pomaličky a miernym kývaním a otáčaním šidla.

Obr.15: Po vytiahnutí šidla vsuniem hrubší prútik, ktorý nechám zasunutý, znova pichnem šidlo zasuniem druhý prútik a týmto spôsobom i tretí prútik. Medzera je dôležitá na uchytenie stredového prúta budúceho ucha.

Pri nalievaní tekutín do demižóna je dobré keď je vidieť dovnútra a kontrolovať výšku hladiny. K tomu slúži priezor.

Obr.16: Vyberiem si jeden prút, ktorý je presne v línii medzery, vytvorenej trom prútkmi pod lemovkou hrdla. Pri tomto prúte bude zasunutý stredový prút ucha.

Tento prút bude v priezore sám, nebude sa s nijakým prútom krížiť.

Ostatné prúty v dvojiciach krížim. Vzdialenejšia dvojica ide ponad bližšiu dvojicu – prekryva ju a vzdialenejšiu dvojicu prichytí prepletený lubok.

Obr.17: Pohľad zhora. Pravá dvojica ide ponad ľavú. Pri krížení dbám, aby boli skríženia súmerné a išli rovnobežne z osou demizóna a priezor rovnako široký.

Obr.18: Začiatok lubka je cez 1 pod 1 dvojicu ťahaný doľava. Po prepletaní dookola sa ťahaním oboch koncov prvý preplet utiahne a druhý okruh zakryje začiatok lubka.

Obr.19: V treťom okruhu sa prúty rozdeľujú po jednom.

Obr.20: V piatom okruhu prejdem v mieste ponad samostatný prút **cez 3** (je označený kolíčkou upravo). Potom odpočítam od samostatného prúta, ktorý ale nerátam, 12 prútov a v mieste kde je dvanásty prút prejdem cez 3 ponad prúty, ktoré sú vedľa neho (vedľa 12-teho prúta je vľavo vložený kolíček).

Používam pri tom pomôcku:

hovorím si „2“ = a preložím cez 3,

hovorím si „4“ = a preložím cez 1,

hovorím si „6“ = a preložím cez 1,

hovorím si „8“ = a preložím cez 1,

hovorím si „10“ = a preložím cez 1,

a keď poviem „12“ = preložím cez 3,

-Zápis tohto riadku je :

-3-1-1-1-1-3-

Poznámka: pomlčka je „pod 1“, číslo je počet prútov „ponad“

Takto prejdem dookola, nad každým 12-tým prútom prejdem **ponad 3**, vytvorím 6 preložení ponad 3, čiže budem mať šesť 12-prútových vzorov.

Pri správnom pletení bez chyby, pridem k prvému vzoru a prejdem **ponad 5**

Obr. 21: Pri prepletaní snažím sa o dodržanie rovnakých medzier medzi prútami. Prúty, ktoré prepletám „ponad“ pritláčam na sklo.

Zápis tohto riadku je:

-5-1-1-1-5-

Obr. 22: V treťom riadku sa ide „cez 3 pod 1 cez 3“
Zápis tohto riadku je:

-3-3-

Obr. 23:
Zápis štvrtého riadku je :

-3-1-3-

Obr. 24:

Zápis piateho riadku je:

-3-1-1-3-

12 prútové vzory sa stretávajú, „cez 3“ v pravej časti vzoru je oddelený od vedľajšieho vzoru, ktorý je tiež „cez 3“ ťahom len „pod 1“.

Preto sa pri tejto kresbe (typu vzoru) už nemôžu rozširovať.

Obr. 25: Šiesty riadok. Preloženia cez 3 sa k sebe približujú. Technický zápis je presný ako v štvrtom riadku.

-3-1-3-

Stahovanie sa vždy začína na prvom vzore.

Obr. 26: Siedmy riadok. Preloženia cez 3 sa priblížili a oddeľuje ich len ťah „pod 1“.

Obr. 27: ôsmy riadok. Preloženie „cez 5“.

Obr. 28: Deviaty riadok. Preloženie „cez 3“ na samostatnom prúte a začínam nový vzor na šiestom prúte (počítam od samostatného, ale samostatný nerátam). Vpravo od nového šiesteho prúta je vložený kolíček.

Nad týmto preložením „cez 3“ sú dve preloženia „cez 1“. S týmto stavom sa budeme riadiť vo viacerých prípadoch.

Ďalej prekladám „cez 3“ na každom dvanástom prúte, ako na obrázku č. 20

Obr. 29: 10-ty riadok. Na prvom vzore „cez 1“, na druhom vzore „cez 5“.

Obr. 30: 11-ty a 12-ty riadok. Preloženia „cez 3“ sa rozťahujú.

Medzi dvoma susednými vzormi je ťah „pod 1 nad 1 pod 1“.

Obr. 31: 13-ty riadok. Preloženia „cez 3“ sa stretávajú a rozdeľuje ich ťah len „pod 1“.

Ak zachovám založenie druhej sady vzorov vtedy, keď sú nad vzorom dva razy preloženia „cez 1“ (je tam zapichnutý ľavý kolíček), tak líniu vzorov oddeľuje ťah „nad 1“.

Obr. 32: Ak sa vzory spoja, v ďalšom riadku sa preloženia „cez 3“ sťahujú k sebe. Ako na obrázku č. 25.

Sťahovanie sa vždy začína na prvom vzore.

Obr. 33: Vzor sa uzaviera.

Obr. 34: Ťahom „cez 5“ sa preloženia „cez 3“ prekryjú.

Obr. 35: Po preložení „cez 5“, na šiestom prúte začínam novú sadu vzorov ťahom „cez 3“. Nad týmto ťahom sú dve preloženia „cez 1“. Je tam zapichnutý kolík.

Toto preloženie je presne súmerne v tej istej polohe ako je hotový vzor nad ním.

Obr. 36: Vytváranie ďalšej sady vzorov ťahom „cez 5“.

Obr. 37: Línie vzorov oddeľuje ťah „cez 1“.

Obr. 38: Na tento demizón dávam uchá do výpletu, ktorý je od hrdla 23 cm. Preto dokončím riadok a vkladám rýmovku pre uchytenie úch.

Obr. 39: Označím si kolíčkami miesta na vloženie úch.

K samostatnému prútu ide kolík kde bude veľké ucho od rýmovky až po hrdlo. Od tohto prúta vediem priamku cez demizón. Na túto priamku vediem kolmicu a od nej na každú stranu dám kolíky na uchá, ktoré pôjdu len cez rýmovku. Na

Obr. 40: pod veľkým uchom je samostatný neprekrížený prút.obrázku 40 je vidieť rozloženie úch.

Obr. 40: pod veľkým uchom je samostatný neprekrížený prút.

Obr. 41: Kolíčky na označenie miest pre uchá

Obr. 42: Úprava pracoviska.

Do stoličky si vložím opierku na polozenie demižóna, v sude mám nachystané tenké prúty na rýmovku 16 ks + 3 ks rezerva, ktoré sú tak dlhé, aby prešli dookola demižóna. V držiakoch stoličky mám uložené náradie a pomôcky k pleteniu, na otáčacom stolíku mám vloženú trubicu s lubkami, nádobu s vodou a vlhkým molitánom.

Demižón si dám hrdlom k sebe na kolená a opriem do opierky.

Obr. 43: Presne naproti veľkému uchom si označím miesto a tam začínam rýmovku založením 4-och prútov tenkými koncami a pletiem ťahom „cez 3 za 1“.

Obr. 44: Na prvom označenom prúte spravím ťah rýmovky „za 3“.

Obr. 45: Na tieto tri osnovné prúty položím kolík a zvyšné tri prúty rýmovky pretiahnem cez kolík za nasledujúce prúty osnovy.

Obr. 46: Prút, ktorý zapletám za prvý stoják vedľa kolíka, palcom stlačím ku sklu, aby nezdvíhal stoják. Takto stáčam ku sklu aj ostatné prúty rýmovky.

Obr. 47: S hrubými koncami prídem na miesto, kde je označený začiatok rýmovky. Dlhým rezom si zarezem novú sadu 4-och prútov.

Prvý končiaci prút zastrihnem tak, aby sa jeho koniec opieral o nasledujúci stoják a pod neho vsuniem nový prút.

Obr. 48: Ďalšie končiace prúty prekryjú nadloženie. Treba ich tlačiť na sklo, aby pridržali predchádzajúci prút.

Obr. 49: V rýmovke nie je vidieť konce končiacich a začínajúcich prútov.

Obr. 50: Tenké konce nových prútov dávam v ceste končiacich starých prútov.

Obr. 51: Zastrihnem tak, že ich konce je trošičku vidieť.

Obr. 52: Hotová rýmovka končí na označenom mieste.

Obr. 53: Som zvyknutý začínať vzor na samostatnom neskríženom prúte. Lubok dám na tento prút. Začiatok zapletiem doľava ťahom „cez 1 za 1“. Pletiem do prava dookola ťahom „cez 1 za 1“.

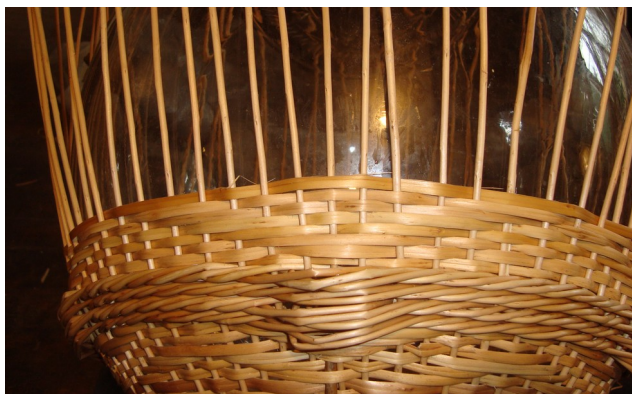
Obr. 54: V druhom riadku idem „cez 3“ a opakujem nad každým 12-tým prútom.

Obr. 55: Na prvom vzore kosoštvorec rozťahujem. Tu je vidieť ako je tvar kosoštvorca pretiahnutý do strán. Je to väčšími medzerami stojákov.

Obr. 56: Na susednom vzore sa kosoštvorec sťahujem k sebe.

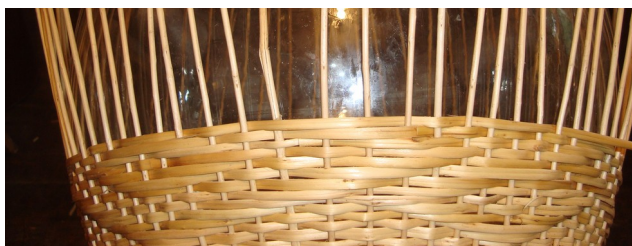
Obr. 57: Po vytvorení druhého preloženia „cez 1“ na strednom prúte, začnem vkladat nový vzor. Na obrázku je prvý riadok „cez 3“ nového vzoru.

Obr. 58: Takto vznikajú po obvode 3 rozťahnuté vzory (s vloženým vzorom) a 3 uzavreté kosoštvorce.

Obr. 59: Ak je medzi dvoma rozťahnutými vzormi len jedno preloženie „cez 1“, začnem prvý vzor sťahovať – preloženia „cez 3“ idú k sebe, ale aj na vloženom vzore.

Obr. 60: Vložený vzor sa uzaviera. Nad susedným uzavretým vzorom je ponad druhé preloženie „cez 1“ vytváraný nový vzor ťahom „cez 3“

Obr. 61: Ak sa vonkajšie okraje rozťahnutého vzoru oddeľujú len ťahom „pod 1“, začnú sa pliesť do opačných strán.

Obr. 62: Okraj smerujúci doprava sa pletie doľava, a okraj smerujúci doľava sa pletie doprava. Ak sa nad uzavretým kosoštvorcom vypletie druhý krát „cez 1“, začne sa nový vzor ťahom „cez 3“.

Obr. 63: Kolíček ukazuje vždy prvý vzor, na ktorom sa robí zmena smeru výpletu. Línie jednotlivých vzorov sú oddelené linkou „cez 1“, preto vnútorné celistvé kosoštvorce sú 10-prútovým vzorom, Pozn.: Dolný celistvý vzor má vo vnútri dva razy preloženie „cez 1“ = je to 12 prútový vzor. Horný celistvý vzor (je v ňom kolíček) má preloženie „cez 1“ len raz = je to 10 prútový vzor.

Obr. 64: Prúty opletané „cez“ treba tlačiť na sklo. Cibuľovitý tvar demžóna smeruje prúty do kužela, kde sa vzájomne odtláčajú. Na demžón som položil dno, ktoré si dodal zákazník, je z preglejky. Pretože je širšie ako dno demžóna, udržuje prúty vo väčšom uhle.

Obr. 65: Dno, ktoré má 280 mm stačí zachytiť polovičným počtom osnov, preto každý druhý prút skrátim tak, aby prečnieval nad dnom asi 2 cm. Tým som zamedzil vzájomnému odtláčaniu prútov a lepšie sa mi bude výplet pritláčať na sklo. Pretože počet osnov je nepárny, musia zostať dva neskrátené prúty vedľa seba. Sú v strede obrázku podložené prútom.

Obr. 66: Výplet pekne pritlačený na okraj dna a vypletený po celom okraji.

Obr. 67: Skrátené prúty sú zastrihnuté za rovno dnom. Vložil som tri pomocné prúty, prvý je preložený „cez 2 za 1“.

Obr. 68: Ťahom „cez 2 za 1 a k nemu stoják za 2“ do páru - troj párová závierka. Ťah „za 2“ pekne prekryva dno a pritláča ho na sklo.

Obr. 69: Uvoľnené pomocné prúty, prvý je pod jedným, druhý je pod dvoma a tretí je pod tromi prútmi. Pomocné prúty spravia miesto pre zasunutie posledných stojákov, lemovka je po celom obvode rovnaká.

Obr. 70: Pod prvý zapletený prút vložím žliabok, pod ktorým je položená posledná dvojica.

Obr. 71: Dvojica pod prvým zapleteným prútom.

Obr. 72: Žliabok je na prvom zapletenom prúte.

Obr. 73: Posledný stoják sa vedie popod obidva zapletené prúty. Žliabok sa dotýka dna.

Obr. 74: K pomocnému prútu dám šidlo, potom pomocný prút vytiahnem a v jeho dráhe prevlečiem piaty prút.

Obr. 75:

Obr. 76: Zasunutý tretí a zasúvanie prvého prúta, lemovka je dokončená.

Obr. 77: Tvorba bočnej lemovky, ktorá chráni výplet pri dne. Pod dva prúty podložím kôličky a prúty zakladám ťahom „pod 2 nad 1“.

Obr. 78: Količky vytvorili medzeru na vsunutie posledných prútov, ktoré na konci zarežem do špičky. Použitím žliabku to ide lepšie.

Obr. 79: Dokola túto lemovku ešte zatláčam palcom. Potom sú všetky oblúčiky rovnako doľahnuté.

Obr. 80: Klieštiky pekne zastrihnú prúty. Lemovka je vystúpená do strany.

Uchá

Obr. 81: Všetky miesta na rýmovke, kde pôjdu uchá zmáčam mokrým molitanom. Zmáčam i výplet pod týmito miestami a šidlom vytváram priestor pre zasúvanie stredových prútov. Na tomto obrázku je šidlo zapichnuté vľavo od samostatného stojáka, preto, lebo omotkové prúty-húžvy pôjdu z prava.

Obr. 82: Na kolese zo žliabkom (zo starého kočíka) ohnem stredový prút, ktorý sa máčal vo vode 12 hodín a 24 hodín bol v plastovej fólii. Krásne zmäkol a nepraská.

Obr. 83: Na jednom konci stredového prúta urobím dlhý šikmý rez (10 -12 cm) a vsuniem ho čo najhlbšie do výpletu.

Stredový prút je pod rýmovkou na ľavej strane medzery.

Obr. 84: Na druhom konci stredového prúta spravím zbokú lub. Kolíky, ktoré som vložil pod skupinu piatich prútov pod lemovkou hrdla (pozri obrázok 15), vyberiem.

Obr. 85: Lub stredového prúta prevlečiem popod skupinu stojákov.

Obr. 86: Zaostrený hrubý prút zasuniem čo najhlbšie do výpletu, vpravo od stredového prúta a 4 krát otočím okolo stredového.

Obr. 87: Pod hrdlom ho vediem asi 4 mm od hornej lemovky, vrátim sa dolu a prevlečiem popod rýmovku nahor a tenký koniec nechám stáť. Lub stredového prúta pritlačím na stredový prút a omotkou zapevním. Lub drží stredový prút na mieste a keby sa povolila omotka okolo ucha, ucho sa nebude hýbať do boku.

Obr. 88: Druhú húžvu vediem po stredovom prúte tak, aby sa nekrížila s prvou húžvou. Pod hrdlom sa

vloží nad prvú húžvu (do 4 mm medzery) a pomocou šidla sa zasunie pod stredový prút. 4 krát sa otočí smerom dolu a prestrčí popod rýmovku a tenký koniec sa nechá stáť.

Obr. 89: Tretia húžva sa pri hrdle zasunie pod prvú dve a okolo hrdla sa vedie ako najspodnejšia.

Obr. 90: Všetky tri tenké konce dám dohromady a stočím ich do „motúza“. Vedím ich po stredovom prute tak, že ťahom vytváram miesto pre ich vloženie medzi húžvy.

Obr. 91: Pomocou žliabku ich zasuniem popod všetky húžvy.

Obr. 92: Pomocou žliabku ich zasuniem popod stredový prút.

Obr. 93: A zasa pomocou žliabku zasuniem popod všetky húžvy. Tak prekryjem zalomenie ľubu stredového prúta.

Obr. 94: Tak prekryjem zalomenie ľubu stredového prúta.

Stočené tenké konce vytvárajú s húžvami peknú kresbu rovnomerného ucha, ktoré je na dotyk hladké a rovnomerné.

Obr. 95: Stredový prút na bočné ucho zohnem tiež na kolečku, ale zářezy robím do boku oblúka.

Obr. 96: V ľavej časti ucha zasuniem stredový prút doprava – vnútornej časti ucha.

Obr. 97: V pravej časti ucha zasúvam stredový prút doľava – vnútornej časti ucha, pomocou žliabku.

Obr. 98: Oblúk stredového prúta formujem ťahom smerom von od demžóna, aby bolo miesto pre vloženie ruky.

Obr. 99: Omotkový prút zarežem a zasuniem z ľavej strany susedného stojáka čo najhlbšie pod výplet a zhúžvím.

Obr. 100: Húžvu 4 krát otočím okolo stredového prúta a z vonkajšej strany zasuniem popod rýmovku.

Obr. 101: Po treťom prejdeí upravím medzery. Tenký koniec trčí na hor.

Obr. 104: 4 krát otočím okolo stredového prúta a pomocou šidla zasuniem popod rýmovku.

Obr. 102: Žliabok vsuniem z ľavej – vnútornej časti a tenký koniec ukončím podvlečením popod rýmovku na dol.

Obr. 105: A tenký koniec zasuniem pomocou žliabku popod rýmovku ťahom na dol a ucho je hotové.

Obr. 103: Druhý omotkový zarezaný prút vsuniem čo najhlbšie v vonkajšej strany susedného stojáka a zhúžvím.

Obr. 106: Veľké ucho je na prenášanie ľahšieho demižóna. Ak je plný, nosením za bočné uchá sa dvom ľuďom lepšie prenáša.

Vzory

Tento spôsob opletania je dobré robiť až po získaní skúseností z jednoduchého (plátnového) opletania „cez 1 za 1“.

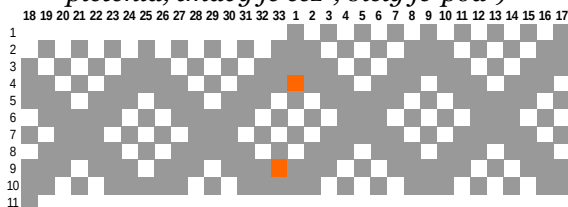
Vzorové opletanie som začínal na fľašiach a až potom som prešiel na demižóny.

Obr. 107: Popis zľava

-prvá fľaša: obsah 1 liter, 33 stojákov, štyri 8-prútové vzory spájané do siete, tak dochádza k posunu vzorov o jeden stoják, pri hrdle je 11 trojíc = 33 prútov, pri hrdle je ťah „cez 2 za 2“

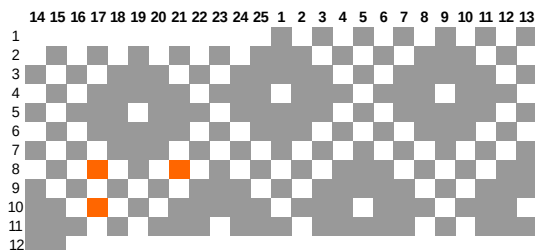
zápis výpletu pod rýmovkou
(vodorovne sú čísla prútov,
zvisle sú čísla riadkov, na prúte č. 1 je začiatok
pletenia, tmavý je cez, biely je „pod“)

Posun je vidieť v 9-tom riadku. Viac riadkov neuádzam, lebo sa opakujú.

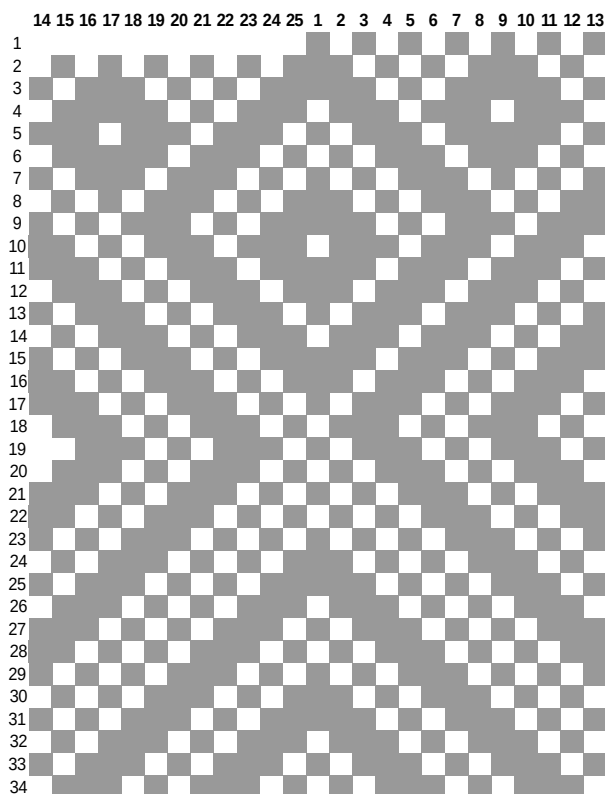
-druhá fľaša: obsah 0,7 lit, 25 stojákov, tri 8-prútové vzory oddelené linkou „cez 1“, vzory sú vertikálne súmerné, nepárny počet stojákov sa ale prejaví v posune linky medzi vzormi, „cez 1“ je dva razy nad sebou, pri hrdle je 7 trojíc a 2 dvojice = 25 prútov, pri hrdle je ťah „cez 2 za 2“

zápis výpletu pod rýmovkou

Oddelenie vzorov dvoma linkami „cez 1“

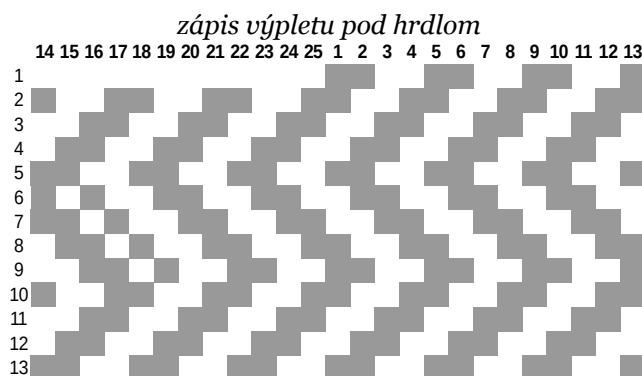
-tretia fľaša: obsah 0,7 lit, 25 stojákov, tri 8-prútové vzory oddelené linkou „cez 1“, linkou 2 krát „cez 1“ a linkou „pod 1“ vzory sú vertikálne súmerné, pri hrdle je 7 trojíc a 2 dvojice = 25 prútov, pri hrdle je ťah „cez 2 za 2“
zápis celého vzoru pod rýmovkou

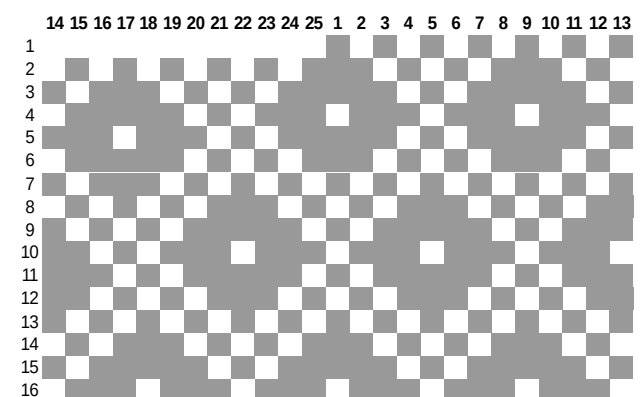
Obr. 108: Popis zľava

-prvá fľaša: obsah 0,7 lit, 25 stojákov, tri 8-prútové vzory oddelené linkou „cez 1“, vzory sú vertikálne súmerné, nepárny počet stojákov sa ale prejaví v posune linky medzi vzormi, „cez 1“ je dva razy nad sebou, pri hrdle je 7 trojíc a 2 dvojice = 25 prútov, pri hrdle je ťah „cez 2 za 2“, dva krát lomený

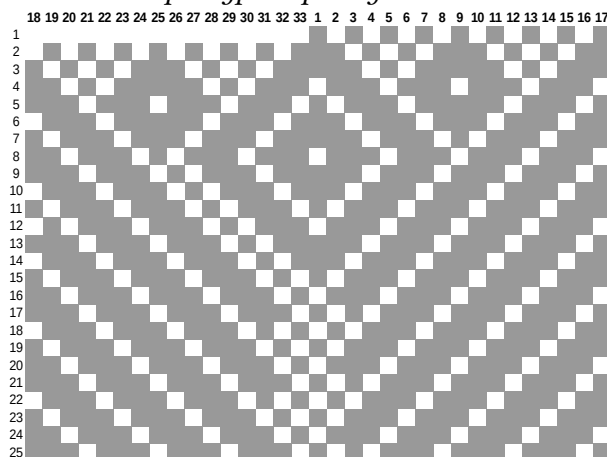
V jednom preložení zmením ťah na „cez 1“ a zmení sa smer posunov „cez 2“. Ak ťah „cez 1“ prestanem robiť, posun „cez 2“ sa vráti do pôvodného smeru.

zápis výpletu pod rýmovkou

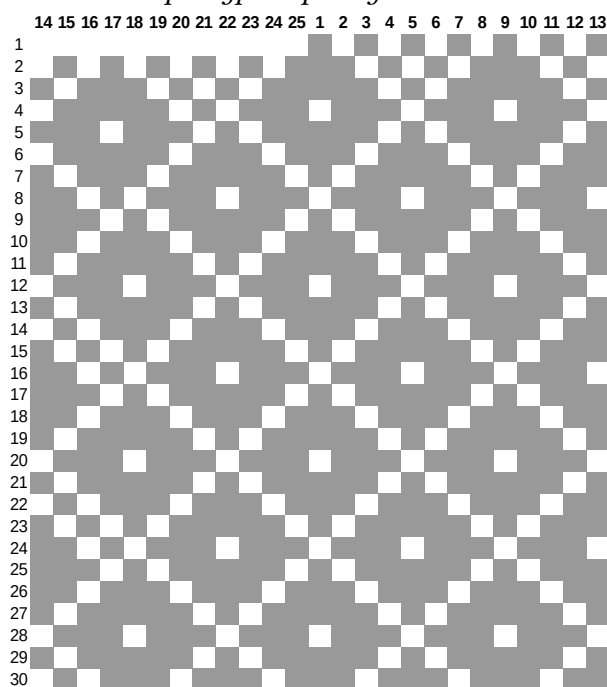
prútové vzory, jeden s vloženým vzorom, druhý rozťahnutý po obvode nespojený (medzi nimi je linka „cez 1“, vzory sú vertikálne súmerné, nepárny počet stojákov sa prejaví v posune linky medzi vzormi, „cez 1“ raz je upravo, potom vľavo, pri hrdle je 7 trojíc a 2 dvojice = 25 prútov, pri hrdle je ťah „cez 2 za 2“.

zápis výpletu pod rýmovkou

-tretia fľaša: obsah 0,7 lit, 25 stojákov, tri 8-prútové vzory oddelené linkou „pod 1“ a „cez 1“ len v prípadoch medzi 3. a 4. medzi 5. a 6. riadkom vzorov atď., spôsobené nepárnym počtom stojákov, vzory sú vertikálne súmerné, pri hrdle je 7 trojíc a 2 dvojice = 25 prútov, pri hrdle je ťah „cez 2 za 2“.

zápis výpletu pod rýmovkou

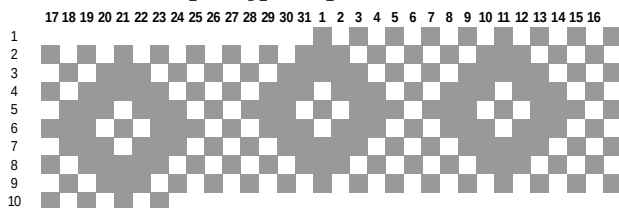
-druhá fľaša: obsah 1,0 lit, 25 stojákov, štyri 8-

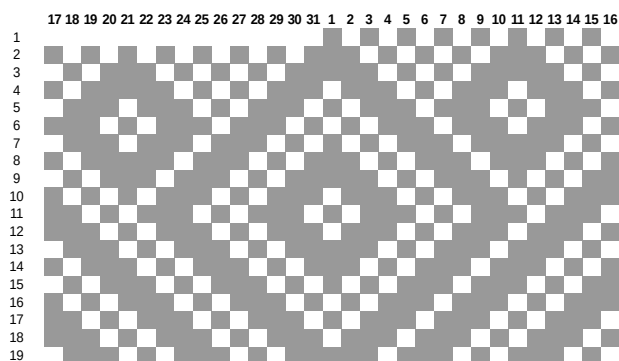
Obr. 109: Popis zľava

-prvá fľaša: obsah 0,75 lit, 31 stojákov, tri 10-prútové vzory oddelené linkou „cez 1“ a linkou „pod 1“, vzory sú vertikálne súmerné, pri hrdle je 9 trojíc a 2 dvojice = 31 prútov, pri hrdle je ťah „cez 2 za 2“, a 3 10 prútové vzory. Pod rýmovkou sú 2 10 prútové vzory, jeden rozťahnutý a v ňom vložený jeden 10 prútový, na opačnej strane dve šípky

zápis výpletu pod hrdlom

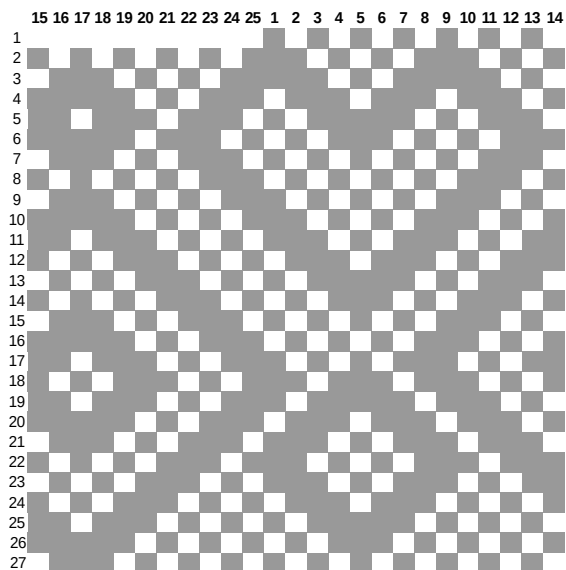

zápis výpletu pod rýmovkou

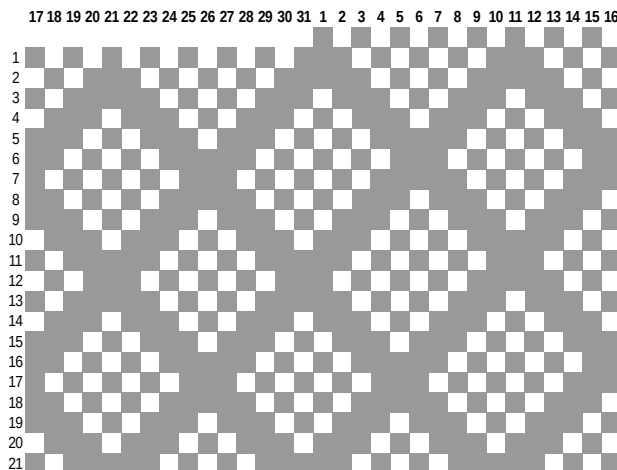
-druhá fľaša: obsah 0,7 lit, 25 stojákov, tri 8-prútové vzory, jeden rozťahnutý s vloženým 10 prútovým vzorom, druhé dva vypltené do tvaru srdca a pod ním 1 12 prútový vzor, vzory sú vertikálne súmerné, nepárny počet stojákov sa prejaví v posune linky medzi vzormi, „cez 1“ a 2 krát „cez 1“, pri hrdle je 7 trojíc a 2 dvojice = 25 prútov, pri hrdle je ťah cez 2 za 2“ lomený.

zápis výpletu pod rýmovkou

-tretia fľaša: obsah 0,7 lit, 31 stojákov, tri 10-prútové vzory. Nad rýmovkou 2 rady vzorov šachovnicovo rozmiestnených. Tu je vidieť ak tvar vzoru dávaja veľkosť medzery medzi stojákmi. Pod rýmovkou tri 10-prútové vzory, spojené do siete. Spájaním vzorov dochádza k posunu. Pri hrdle je 10 trojíc a 1 prút = 31 prútov, a ťah „cez 2 za 2“.

zápis výpletu pod rýmovkou

Obr. 110: Popis zľava

-prvá fľaša: obsah 1,0 lit, 33 stojákov, štyri 8-prútové vzory oddelené linkou „cez 1“ a linkou „pod 1“, vzory sú vertikálne súmerné, pri hrdle je 9 trojíc a 2 dvojice = 31 prútov, pri hrdle je ťah „cez 2 za 2“. Pod rýmovkou sú 10 prútové vzory, rozťahnuté jedným a dvoma vloženými vzormi.

zápis výpletu pod rýmovkou

	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1																																	
2																																	
3																																	
4																																	
5																																	
6																																	
7																																	
8																																	
9																																	
10																																	
11																																	
12																																	
13																																	
14																																	
15																																	
16																																	
17																																	
18																																	
19																																	
20																																	
21																																	
22																																	
23																																	
24																																	
25																																	
26																																	
27																																	
28																																	
29																																	
30																																	
31																																	

-druhá fľaša: obsah 0,7 lit, 25 stojákov, dva 12-prútové vzory spájané, 3. a 4. rad vzorov s vloženými 8 prútovými vzormi, pri hrdle je 7 trojíc a 2 dvojice = 25 prútov, pri hrdle je ťah „cez 2 za 2“.

zápis výpletu pod rýmovkou

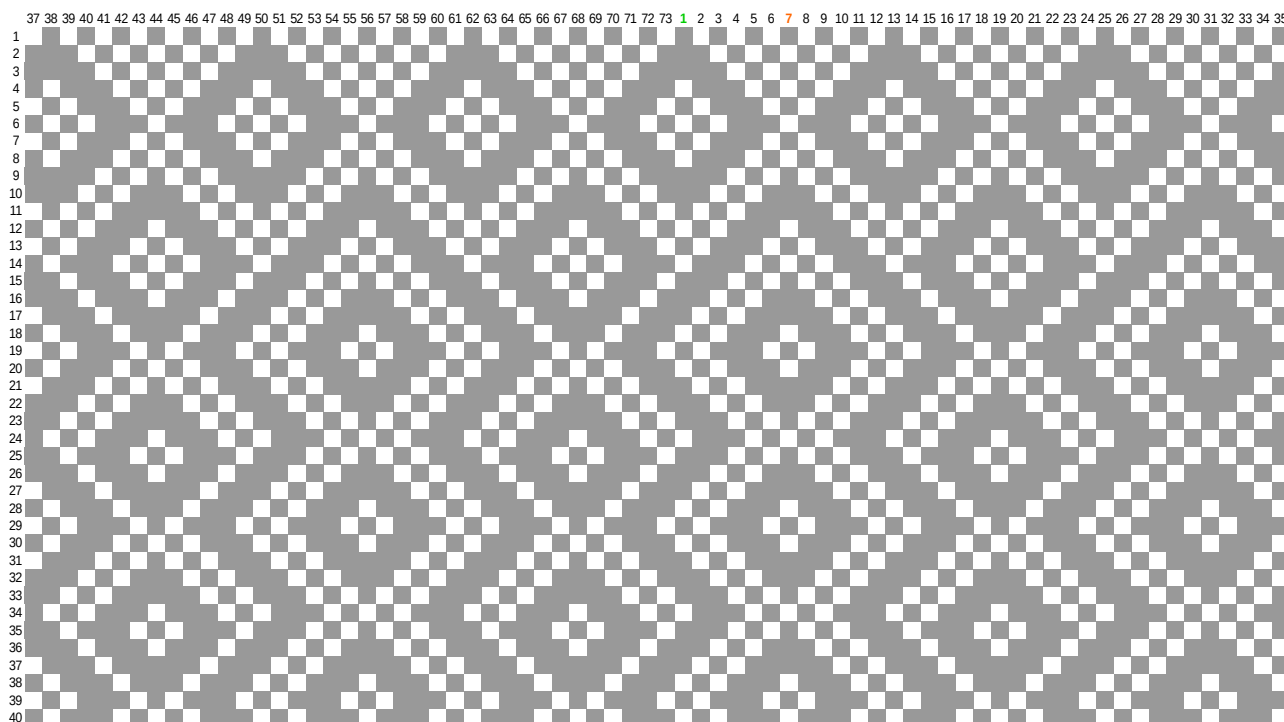
	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1																									
2																									
3																									
4																									
5																									
6																									
7																									
8																									
9																									
10																									
11																									
12																									
13																									
14																									
15																									
16																									
17																									
18																									
19																									
20																									
21																									
22																									
23																									
24																									
25																									
26																									
27																									

-tretia fľaša: obsah 0,7 lit, 25 stojákov, tri 8-prútové vzory oddelené linkou „cez 1“, vzory sú vertikálne súmerné, nepárny počet stojákov sa ale prejaví v posune linky medzi vzormi, „cez 1“ je dva razy nad sebou, pri hrdle je 7 trojíc a 2 dvojice = 25 prútov, pri hrdle je ťah „cez 2 za 2“.

zápis výpletu pod rýmovkou

	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1																									
2																									
3																									
4																									
5																									
6																									
7																									
8																									
9																									
10																									
11																									
12																									
13																									
14																									
15																									
16																									
17																									
18																									
19																									
20																									
21																									
22																									
23																									
24																									
25																									

zápis výpletu 34 lit. demižónu

prvý rad je 6 12-prútových vzorov, ktoré sú oddelené linkou „cez 1“,

druhý rad sú 3 12-prútové vzory striedavo s tromi rozširujúcimi vzormi oddelené linkou „pod 1“, v ktorých sú :

a) 3 8-prútové vzory oddelené zhora linkou „cez 1“ a dole linkou „pod 1“ a

b) 3 8-prútové vzory oddelené po celom obvode linkou „cez 1“

pozn.: **a)** a **b)** sa striedajú

Keď som v roku 1993 hľadal informácie o košíkárstve, napísala mi pani Mgr. Zdenka Mintálová zo Slovenského národného múzea v Martine zoznam literatúry, ktorú môžem nájsť v knižnici Matice Slovenskej.

Tam mi poskytli asi 12 kníh a v jednej z nich, ktorú mi nemohli pre jej vzácnosť, požičať domov, som našiel dva obrázky. Dovolili mi ich okopírovať.

Obr. 2: Kniha od Boross Marieta: „Fonas“ Kepzömvészeti alap kiadóvallatata, vydané v Budapešti v roku 1962

voľný preklad: „Pletenie“ Edícia základných výtvarných umení.

Odvtedy prešlo veľa rokov, kým som nadobudol dostatok vedomostí a zručností. Pán košíkár Mrázik z Nového Mesta nad Váhom časti Izbice mi predal doma vyrobený mechanický hoblík na výrobu lubov. Začal som navštevovať košíkárov v Morkoviciach, kde som po prvý raz videl originálne nástroje na štiepanie, hobľovanie a úženie lubov.

Na našich kopaniciach sa už žiaden žijúci košíkár nevenoval opletaniu demižónov. Po asi piatich rokoch pokusov a omylov som mohol začať opletané fľaše aj predávať. V roku 2004 na prvom košíkárskom kurze v Starej Turej som začal opletanie aj učiť. V svojom archíve som si vyhľadal obrázky z maďarskej knihy a začal ich študovať. Kreslil som si jednotlivé ťahy, zapisoval postup a stále mi to nedávalo zmysel. Do polystyrénu som do kruhu napichal špáradlá, nastrihal som si 5 mm prúžky papiera a zapletal. Až po troch dňoch intenzívneho štúdia som prišiel na základné zásady tvorby vzorov.

M E T O D I K A

tvorby zápisu

Hľadal som metodiku ako zaznamenať vzor. V programe Excel som upravil šírku stĺpcov tak, aby boli rovnako široké ako riadky – vznikli štvorčeky. Začal som tam farebným podkladom štvorčeky vyplňovať. Krásne sa to dá robiť i na štvorčekovanom papieri.

Aby ste si sami vedeli vytvárať vzory, postupujte nasledovne.

1. určíte si počet prútov, ktoré chcete dať ako stojáky - osnovu na nádobu, pre názornosť budem uvádzať príklad: 1 litrová fľaša, 33 osnov
2. počet rozdeľte na polovicu, príklad :
17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,1,2,3,4,5,6,7
8,9,10,11,12,13,14,15,16,
3. Číslo jedna bude v strede a tam sa bude vzor začínať. Väčšinou mám „1“-ku na osnove kde mám vložený stredový prút ucha,
4. na „1“-ke idem ťahom „cez 1“ , „štvorček“ je zafarbený, pokračujem tak, že všetky nepárne čísla po 15 zafarbím, potom prejdem pod číslo

17 **ale na druhý riadok** a tam tiež všetky nepárne čísla po 30 zafarbím,

5. „štvorčeky pod 33, 1, 2 zafarbím- je to prvá trojica na druhom riadku,

6. Podľa vzoru aký si vyberiem, vkladám trojice pod čísla, príklad, 33 osnov:

- 8-prútový vzor: trojice sú pod číslami: na druhom riadku 1, 9, 17 (16 je na druhom riadku, 18 a 18 je na treťom riadku), 25 a 33 sú na treťom riadku.

9.V návode je zopár základných tvarov. Vyzerá to ako zápis krížikového vyšívania. Tak si môže každý vytvárať podľa fantázie svoje vzory.

